

Sygn. akt VU 760/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Agnieszka Leżańska

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury górniczej

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 maja 2015 roku sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 760/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12.05.2015 roku, organ rentowy, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 03.02.2015 roku, przyznał S. K. emeryturę górniczą od dnia 01.01.2015 roku, czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku, zawieszając wypłatę świadczenia z powodu kontynuacji zatrudnienia. Decyzję wydano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), obliczając okres pracy górniczej wg przeliczników: 97 miesięcy x 1,8 i 246 x 1,2 miesięcy tj. łącznie 469,8 miesięcy. Organ rentowy nie uwzględnił okresów pracy ubezpieczonego: od dnia 01.11.1982 roku do dnia 28.10.1987 roku oraz od dnia 01.03.1991 roku do dnia 14.01.2007 roku jako okresów wykonywania pracy w wymiarze półtorakrotnym, bowiem stoi na stanowisku, iż Komisja Weryfikacyjna nie może zmieniać nazewnictwa stanowisk na których są zatrudnieni pracownicy, bowiem nie przewidują tego przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31.03.2008 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania przez pracodawców okresów zatrudnienia na stanowiskach, na których okresy pracy górniczej zalicza się w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury, oraz na niektórych innych stanowiskach pracy górniczej (Dz. U. Nr 72, poz. 423). Stanowiska zaś zajmowane przez ubezpieczonego: ślusarza, mechanika maszyn i urządzeń układu (...) oraz mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku (na których pracował odwołujący) nie figurują w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23.12.1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. Nr 2, poz. 8).

W dniu 8 lipca 2015 roku ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji domagając się ustalenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 także do okresów: ***od dnia 01.11.1982 r. do dnia 28.10.1987 r. oraz od dnia 01.03.1991 r. do dnia 14.01.2007 roku***, albowiem zdaniem ubezpieczonego

spełnia on wszelkie przesłanki do ustalenia emerytury górniczej w wysokości uwzględniającej cały okres pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym, z zastosowaniem przelicznika 1,8. Stanowiska pracy zajmowane w okresie zatrudnienia przez ubezpieczonego oraz faktycznie wykonywane w okresie czynności pracownicze odpowiadają bowiem stanowisku wymienionemu w punkcie 7 Działu III Załącznika Nr 3 do Rozporządzenia MPiPS z 23.12.1994 r., czyli pracy rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujących prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

wnioskodawca S. K. urodzony w dniu (...), w dniu

03.02.2015 roku wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury górniczej. Wnioskodawca nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego (dowód: wniosek o emeryturę k. 2-4 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 12.05.2015 r. organ rentowy, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 28.01.2015 roku, przyznał S. K. emeryturę górniczą od dnia 01.01.2015 roku, czyli od miesiąca zgłoszenia wniosku, zawieszając wypłatę świadczenia z powodu kontynuacji zatrudnienia. Decyzję wydano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), obliczając okres pracy górniczej wg przeliczników: 97 miesięcy x 1,8 i 246 x 1,2 miesięcy tj. łącznie 469,8 miesięcy. Organ rentowy nie uwzględnił okresów pracy ubezpieczonego: **od dnia 01.11.1982 roku do dnia 28.10.1987 roku** oraz **od dnia 01.03.1991 roku do dnia 14.01.2007 roku** jako okresów wykonywania pracy **w wymiarze półtorakrotnym**, bowiem stoi na stanowisku, iż Komisja Weryfikacyjna nie może zmieniać nazewnictwa stanowisk na których są zatrudnieni pracownicy, bowiem nie przewidują tego przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31.03.2008 r. w sprawie sposobu ewidencjonowania przez pracodawców okresów zatrudnienia na stanowiskach, na których okresy pracy górniczej zalicza się w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury, oraz na niektórych innych stanowiskach pracy górniczej (Dz. U. Nr 72, poz. 423). Stanowiska zaś zajmowane przez ubezpieczonego: ślusarza, mechanika maszyn i urządzeń układu (...) oraz mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku (na których pracował odwołujący) nie figurują w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23.12.1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. Nr 2, poz. 8).

W dniu 8 lipca 2015 roku ubezpieczony wniósł odwołanie od powyższej decyzji domagając się ustalenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 także do okresów: **od dnia 01.11.1982 r. do dnia 28.10.1987 r. oraz od dnia 01.03.1991 r. do dnia 14.01.2007 roku**, albowiem zdaniem ubezpieczonego spełnia on wszelkie przesłanki do ustalenia emerytury górniczej w wysokości uwzględniającej cały okres pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym, z zastosowaniem przelicznika 1,8. Stanowiska pracy zajmowane w okresie zatrudnienia przez ubezpieczonego oraz faktycznie wykonywane w okresie czynności pracownicze, zdaniem skarżącego, odpowiadają bowiem stanowisku wymienionemu w punkcie 7 Działu III Załącznika Nr 3 do Rozporządzenia (...) z 23.12.1994 r., czyli pracy rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujących prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń.

Wnioskodawca był zatrudniony w (...) z siedzibą w R. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy od dnia 24.09.1982 roku do dnia 28.10.1987 roku oraz od dnia 30.03.1989 roku do nadal. Pracodawca wskazał, iż w okresie od dnia 01.11.1982 roku do dnia 28.10.1987 roku na stanowisku: „ ślusarz ” w Oddziale Remontów M. Podstawowych (...) - wykonywał czynności związane **z remontami głównymi koparek nadkładowych i węglowych oraz zwałowarek**; w okresie od 30.03.1989r. do 28.02.1991 r. na stanowisku: „monter koparek i zwałowarek na odkrywce ” w Oddziale (...) (...) - wykonywał czynności **związane z remontami**

głównymi koparek nadkładowych i węglowych oraz zwałowarek; w okresie od 01.03.1991 roku do 16.11.2006 roku na stanowisku: „mechanik maszyn i urządzeń układu (...) w Oddziale Remontów Głównych (...)” - wykonywał czynności związane z **remontami głównymi koparek nadkładowych i węglowych oraz zwałowarek** na odkrywce B. i S.; w okresie od 17.11.2006r. do 14.01.2007r. na stanowisku: „mechanik maszyn i urządzeń górniczych w przodku” w Oddziale Remontów Głównych (...) - wykonywał czynności związane z remontami głównymi koparek nadkładowych i węglowych oraz zwałowarek. Nadto pracodawca ubezpieczonego wskazał, iż niezależnie od nazwy stanowiska pracy (posiadanych angaży) S. K. w wymienionych okresach był zatrudniony na stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce przy wykonywaniu następujących prac:

- demontażu i montażu części i podzespołów koparek i zwałowarek (przekładnie jazdy, przekładnie napędu taśm, płyty gąsienicowe, wózki dwukołowe, konstrukcje wahaczy, itp.)
- ustawianiu silników i przekładni poszczególnych napędów koparek i zwałowarek,
- regeneracji konstrukcji nośnej koparek,
- regeneracji lejów przesypowych na poszczególnych taśmach koparek i zwałowarek (np. lei 1/4, lej 3/4), koszy zasypowych, zadaszeń, osłon i itp.
- czyszczeniu ze smaru konstrukcji, szlifowanie konstrukcji
- montażu nowych konstrukcji przewidzianych dokumentacją projektową na koparkach i zwałowarkach,
- pracach konserwacyjnych i smarowniczych (m.in. uzupełnianie smaru, wymiana oleju hydraulicznego itp.)
- zabudowie siłowników i podnoszeniu wybranych części maszyny (m.in. dźwigary pojazdów koparki i podawarki, konstrukcje obrotnicy głównej i inne elementy konstrukcyjne przewidziane zakresem naprawy)
- wymianie bieżni łożysk obrotnicy głównej na koparkach i zwałowarkach,
- naprawie przekładni napędu koła czerpakowego,
- wymianie lin wantowych i nośnych koparek i zwałowarek, naprawie urządzeń pomocniczych (m.in. wozy kablowe i stoły załadownicze) (dowód: pismo pracodawcy k-10).

Oddział Remontów Zewnętrznych M. Podstawowych (...) do 1990r. zajmował się remontami głównymi koparek nadkładowych, węglowych i zwałowarek, jako główny wykonawca remontu. Od 1990 roku **Oddział (...) (...)** pełnił rolę głównego wykonawcy remontów koparek nadkładowych i węglowych, natomiast uczestniczył w remontach zwałowarek, jako podwykonawca wykonując wyznaczony zakres robót. Taki system spowodowany był przerwami pomiędzy remontami koparek oraz elastycznym wykorzystywaniem zasobów ludzkich oddziałów (...) i (...) (od 2001 r. (...)), które w strukturze organizacyjnej podlegały jednemu kierownikowi wydziału. Od 1990r. rolę głównego wykonawcy remontów zwałowarek pełnił Oddział Remontów Głównych Zwałowarek i Taśmociągów (...), który w wyniku reorganizacji od 2001 r. zmienił oznaczenie w schemacie organizacyjnym (...) B. na (...), bez zmiany nazwy i zakresu działania. Z dniem 1.01.2009 roku nastąpiło połączenie oddziałów (...) i (...) w Oddział (...) (...), który do dnia dzisiejszego zajmuje się remontami koparek nadkładowych, węglowych i zwałowarek (dowód; pismo kopalni k-53). W okresie od 01.11.1982r. do 14.01.2007r. wykonane zostały następujące remonty główne:

a) koparek wielonaczyniowych (nadkładowych i węglowych) jn.

- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 18.04.-18.05.1984r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 22.11.1985r.-27.03.1987r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 23.05.1987 - 17.07.1987r.

- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 19.08. 1988 - 18.11.1988r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 24.11.1988 - 06.06.1990r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 07.06.1989 - 07.08.1989r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 25.09.1990 - 06.12.1991 r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 04.09.1990 - 05.07.1991 r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 20.03.1991 - 22.10.1992r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 03.11.1992 - 03.02.1993r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 15.06.1993 - 05.04.1994r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 04.10.1994 -11.01.1995r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 23.06.1995 - 05.02.1996r.
- Remont koparki węglowej (...) w dniach 01.03.1996 - 01.08.1996r.
- Remont koparki nadkładowej (...)dnia 04.03.1996 - 20.01.1997r.
- Remont koparki węglowej (...) w dniach 19.02.1997 - 21.10.1997r.
- Remont koparki węglowej (...) w dniach 25.08.1997 - 12.12.1997r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 07.07.1997 - 30.03.1998r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 10.04.1998 - 16.10.1998r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 14.04.1999 - 05.10.1999r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 27.07.1999 - 28.03.2000r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 03.07.2001 - 30.01.2002r.
- Remont koparki węglowej K-40 w dniach 05.11.2001 - 26.02.2002r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 06.03.2002 - 29.08.2002r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 08.07.2002 - 20.01.2003r.
- Remont koparki węglowej (...)w dniach 03.03.2003 - 25.07.2003r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 01.10.2003 - 15.01.2004r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 05.05.2004 - 02.08.2004r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 24.08.2004 - 15.12.2004r.
- Remont koparki węglowej (...) w dniach 31.01.2005 - 17.10.2005r.
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 02.11.2005 - 03.05.2006r.;
- Remont koparki nadkładowej (...) w dniach 15.05.2006 - 06.10.2006r.

Remont zwałowarki (...) w dniach 01.07.1986 -19.12.1986r.,
Remont zwałowarki (...) w dniach 09.09.1987 - 05.04.1988r.
Remont zwałowarki (...)w dniach 17.10.1988 - 18.07.1989r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 12.04.1988 - 19.09.1988r.
Remont zwałowarki (...) w-dniach 28.12,1986r.-03.08.1987r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 17.10.1989 - 19.11.1989r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 29.12.1989 - 16.03.1990r.,
Remont zwałowarki (...) w dniach 13.05.1991 - 13.08.1991r.,
Remont zwałowarki (...) w dniach 21.10.1991 - 28.02.1992r
Remont zwałowarki (...) w dniach 16.03.1992 - 09.10.1992r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 23.11.1992 - 18.11.1993r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 02.02.1994 - 31.03.1994r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 22.11.1994 - 09.01.1996r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 17.04.1996- 15.11.1996r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 01.08.1996 - 30.01.1997r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 15.05.1997 - 19.08.1997r. Remont zwałowarki (...) w dniach 20.10.1997 - 06.02.1998r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 02.03.1998 - 16.11.1998r. Remont zwałowarki (...) w dniach 21.12.1998 - 02.06.1999r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 07.06.1999 - 03.11.1999r.
Remont zwałowarki (...). w dniach 01.02.2000 - 28.06.2000r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 17.07.2000 - 17.01.2001r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 25.06.2001 - 27.11.2001r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 15.02.2001 - 19.06.2001r.
Remont zwałowarki (...) dniach 20.12.2001 - 30.10.2002r.
Remont zwałowarki (...) dniach 02.12.2002 - 08.04.2003r.
Remont zwałowarki (...) dniach 27.11.2003 - 07.10.2004r.
Remont zwałowarki (...) dniach 11.10.2004-27.01.2005r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 16.05.2005 - 15.09.2005r.
Remont zwałowarki (...) w dniach 24.01.2005 - 06.05.2005r.

Remont zwałowarki (...) w dniach 12.10.2005 - 05.06.2006r.

Remont zwałowarki (...) w dniach 16.10.2006 - 30.01,2007r.

Remont zwałowarki (...). w dniach 31.10.2007 - 13.05.2008r. (dowód: pismo pracodawcy k-60,61).

Remont główny jest realizowany w oparciu o zakresy branżowe (mechaniczny, elektryczny) przygotowane przez D. (...) Remontowej, zgodnie z obowiązującymi technologiami i instrukcjami **na placu remontowym**, usytuowanym na poziomie roboczym danej maszyny (Odkrywka lub Zwałowisko P. B. lub P. S.). Remontowana maszyna przekazywana jest komisyjnie głównemu wykonawcy remontu protokołem. Prace remontowe wykonywane są przez poszczególnych podwykonawców, którymi są oddziały (...) B. lub spółki zależne według zleconych zakresów, natomiast główny wykonawca remontu oprócz wykonywania przydzielonego zakresu robot pełni rolę koordynatora całości remontu i odpowiada za bezpieczeństwo maszyny.

W świetle zeznań świadków wnioskodawca, pracował przy wymianie płyt gąsiennicowych jezdnych koparki urabiającej oraz wymianie rolek podtrzymujących, wymianie wózków jezdnych, wymianie kół zabierakowych koparek, naprawie głównego koła czerpakowego koparki wielonaczyniowej, wymianie silników i przekładni taśmy, wymianie wykładzin ściernych w lejach, wymianie suwni (dowód: zeznania świadka S. W. k-25v. 00:13:08 i dalej, zeznania świadka T. D. k-25v. 00:06:45 i dalej,). Wnioskodawca pracował także przy naprawie stacji stałych na przenośnikach taśmowych, wymianie przekładni od napędu taśmy, ustawieniu sprzęgła przeciążeniowego na przekładni, wymianie lin wantowych oraz przy naprawie wozów kablowych i stołów załadowniczych (dowód: zeznania świadka T. D. k-25v. 00:08:05,00:08:45 i dalej,00:09:12, 00:09:02). S. K. pracował w obrębie układu (...) (dowód: zeznania świadka T. D. k-25v. 00:10:38). Zdarzało się, że wnioskodawca pracował przy bieżących naprawach sprzętu górniczego i usuwaniu usterek koparek na terenie odkrywki (dowód: zeznania świadka S. W. k-25v. 00:15:05).

Powołana przez pracodawcę wnioskodawcy Komisja Weryfikacyjna w dniu 22 lipca 2009 roku w oparciu o dokumenty i zeznania świadków określiła, że:

- w okresie od dnia 01.11.1982 roku do dnia 28.10.1987 roku, będąc zatrudnionym na stanowisku ślusarza, od dnia 30.03.1989 roku do dnia 28.02.1991 roku, będąc zatrudnionym na stanowisku montera koparek i zwałowarek na Oddziale (...), od dnia 01.03.1991 roku do dnia 16.11.2006 roku, będąc zatrudnionym na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń układu (...) na Oddziale (...) oraz od dnia 17.11.2006 roku do dnia 14.01.2007 roku , będąc zatrudnionym na stanowisku mechanika maszyn i urządzeń górniczych w przodku, przepracował w okresach: od dnia 01.11.1982 roku do dnia 28.10.1987 roku 903 dniówki zaliczanych w wymiarze półtorakrotnym, jako rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach, wykonujący prace mechaniczne, przy konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn oraz od dnia 30.03.1989 roku do dnia 14.01.2007 roku - 3.925 dniówek zaliczanych w wymiarze półtorakrotnym, na stanowisku wymienionym w dziale III załącznika 3 do Rozporządzenia;

W dniu 19 stycznia 2015 roku (...) z siedzibą w R. wystawił wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy górniczej, w którym wskazał, że:

- od dnia 01.11.1982 roku do dnia 28.10.1987 roku i od dnia 30.03.1989 roku do nadal był zatrudniony na stanowisku rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach, wykonujący prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn, na stanowisku wymienionym w dziale III pkt 7 załącznika 3 do Rozporządzenia;

Pracodawca wskazał okresy nieskładkowe (dowód: świadectwo k. 8 i 9-10,; zaświadczenie o okresach nieskładkowych k-16 akt emerytalnych).

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny dowodów i zważył, co następuje :

odwołanie jest bezzasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie .

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 z późniejszymi zmianami).

Zgodnie z art. 50 a ust 1 i 2 ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Stosownie do treści art. 51 ust 1 ww. ustawy przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;

2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;

3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;

4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

2. Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur łączny okres pracy obliczony z zastosowaniem przeliczników, o których mowa w ust. 1, uwzględnia się w wymiarze nie dłuższym niż 45 lat.

W sprawie organ rentowy zastosował przy wyliczeniu wysokości emerytury wnioskodawcy w spornym okresie na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 przelicznik 1,2. Wnioskodawca natomiast domagał się zastosowania do wysokości emerytury w spornym okresie przelicznika 1,8 tj. zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Powyższe wiąże się z koniecznością ustalenia czy praca wykonywana przez wnioskodawcę wyczerpuje przesłanki z art. 50 c ust 1 pkt 4 ustawy, czy też dodatkowo charakteryzuje się przesłankami z art. 50d ustawy. Wiąże się to w konsekwencji z koniecznością ustalenia czy bezspornie wykonywana przez wnioskodawcę praca górnicza, była jednocześnie pracą, o której mowa w art. 50 d.

Zgodnie z **art. 50 c ust. 1 pkt 4** ww. ustawy za pracę górniczą uważa się zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, **przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych**, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w

drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa.

Z kolei pkt 32 Załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995 roku, Nr 2, poz. 8), zawierającego wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego oraz przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń węgla brunatnego wskazuje, iż pracę górniczą wykonują: rzemieślnicy i inni robotnicy zatrudnieni na stałe na odkrywce przy wykonywaniu **bieżących robót montażowych, konserwacyjnych i remontowych**: ślusarze, spawacze, elektrycy, mechanicy, monterzy, wulkanizatorzy, automatycy, cieśle. Natomiast stosownie do treści pkt 7 dział III Załącznika nr 3 ww. Rozporządzenia zawierającego wykaz stanowisk pracy, na których okresu w kopalniach węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym osobą spełniającą warunki do uznania jej pracy za pracę górniczą w wymiarze półtorakrotnym jest: rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku **stałe i w pełnym wymiarze czasu pracy** na koparkach i zwałowarkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń.

Należy tym miejscu jednocześnie z całą mocą podkreślić, iż zgodnie z **art. 50d ust. 1 pkt 1** ww. ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej półtorakrotnemu przeliczeniu podlegają tylko okresy pracy górniczej wykonywanej "**w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych**".

Wykaz stanowisk pracy wykonywanej w przodkach uwzględnianej w rozmiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50d ust. 3. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 roku w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 roku Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 roku o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 roku, Nr 30, poz. 154).

Z zestawienia powyższych przepisów jednoznacznie wynika, że nie każda praca wykonywana na odkrywce, może być zaliczona do pracy górniczej, chodzi bowiem wyłącznie o prace wymienione jako górnicze w art. 50c.

Z przepisów wynika również, że nie każda praca górnicza, **nawet wykonywana w obrębie przodków eksploatacyjnych** na stanowiskach określonych w ww. rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, może być kwalifikowana jako zaliczana w wymiarze półtorakrotnym. W judykaturze podkreśla się bowiem konieczność odróżnienia „zwykłej” pracy górniczej górnika kopalni węgla brunatnego, wykonywanej na stanowiskach określonych w załączniku nr 2 do ww. Rozporządzenia od kwalifikowanej pracy górniczej wykonywanej na stanowiskach wymienionych w załączniku nr 3 do ww. Rozporządzenia. Rodzaj zaś prac podlegających zaliczeniu w wymiarze półtorakrotnym zasadniczo został scharakteryzowany w przepisie art. 50d ust.1. pkt 1 ustawy emerytalnej. Z treści załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994 roku wynika bowiem, iż **w wymiarze półtorakrotnym mogą być uznane tylko czynności wykonywane przez górnika**, które zostały wskazane w tym załączniku i na wskazanych tam stanowiskach oraz jednocześnie tylko takie, które spełniają warunki przepisu art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy, tj. bezpośrednio są związane z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz inne prace przodkowe, a zatem **takie, które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopalín. Chodzi wyłącznie o czynności stanowiące element ciągu technologicznego**

bezpośrednio związany z procesem wydobywania węgla – Wykaz stanowisk pracy, określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia odnosi się zatem wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one **kryterium miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego w przepisie art. 50 d ust. 1 pkt 1 ustawy**. Wykładnia przepisów załącznika nr 3 do ww. rozporządzenia dokonywana w oderwaniu od unormowania ustawowego prowadziłaby do sytuacji, w której każdą pracę górnika kopalni odkrywkowej wykonywaną na terenie wyrobiska należałoby uwzględniać w takim korzystnym wymiarze. Tymczasem przeczy temu jednoznacznie treść ww. przepisów. A contrario – jako prace wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia mogą być uznane tylko takie czynności wykonywane przez górnika, które bezpośrednio związane są z robotami prowadzonymi w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy montażu, likwidacji i transporcie obudów maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach. Z kolei użyte pojęcie **inne prace przodkowe należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin. Skoro bowiem praca na odkrywce w kopalni węgla brunatnego jest odpowiednikiem pracy w przodkach pod ziemią, to polega na zatrudnieniu przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z pozyskiwaniem węgla brunatnego ze złoża.** (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2015 roku, I UK 293/14, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 roku, I UK 295/11, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2010 roku, I UK 236/09; z dnia 22 kwietnia 2011 roku, I UK 360/10; z dnia 16 czerwca 2011 roku, I UK 381/10; 4 kwietnia 2012 roku, I UK 440/11; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09; opubl. LEX; z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, Legalis i wskazane w nich orzecznictwo).

Dla oceny, czy ubezpieczony pracował na stanowisku uprawniającym do przeliczenia spornych okresów pracy w wymiarze półtorakrotnym, istotne znaczenie miał zatem przede wszystkim rodzaj powierzonej mu pracy (rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych), tj. rodzaj wykonywanych czynności związanych z obsługą konkretnych wskazanych w przepisach urządzeń i maszyn, miejsce ich wykonywania, a także wymiar czasu pracy wykonywanej przez wnioskodawcę.

W sprawie w celu zaliczenia prac wnioskodawcy do prac wskazanych **w pkt 7 dział III załącznika nr 3 ww. rozporządzenia**, na który powołuje się wnioskodawca, w związku z art. 50 d ust. 1 ustawy musiałyby być to prace mechaniczne wykonywane w pełnym wymiarze czasu pracy i stale w przodku na koparkę wielonaczyniowej lub zwałowarce, przy obsłudze, konserwacji, demontażu i montażu maszyn – koparki wielonaczyniowej, zwałowarki, które to prace są jednocześnie pracami bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku lub innymi pracami przodkowymi, tj. również łączącymi się z bezpośrednimi i zasadniczymi procesami produkcyjnymi zakładu górniczego, a związanymi z pozyskaniem węgla, czyli z procesami urabiania lub ładowania urobku lub przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach – tak wielokrotne i utrwalone stanowisko przyjęte min. w wyrokach SN i SA - por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 roku, I UK 295/11, OSNPUI SP 2013, nr 3-4, poz. 38; z dnia 28 kwietnia 2010 roku, I UK 339/09, LEX; wyroki SA w Katowicach z dnia 22 listopada 2012 roku, IIIAUa 437/12, LEX; z dnia 25 marca 2010 roku, IIIAUa 3150/09, LEX; z dnia 30 stycznia 2013 roku, IIIAUa 832/12, LEX; z dnia 28 czerwca 2013 roku, IIIAUa 1952/12, LEX; z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, Legalis i wskazane w nim orzecznictwo.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż kluczową kwestią jest pojęcie przodka. Przepisy nie definiują pojęcia przodka i prac przodkowych. Jednocześnie z potocznego rozumienia tego pojęcia, w tym także używanego przez świadków, wnioskodawcę, czy pracodawcę w charakterystyce stanowiska pracy wnioskodawcy wynikało, iż osoby te pojmują przodek jako miejsce pracy, które jest bezpośrednio przed koparką wielonaczyniową, tam gdzie koparka wielonaczyniowa urabia urobek.

Przyjęcie tezy, że przodkiem w kopalni węgla brunatnego jest każde miejsce prowadzenia robót górniczych związanych z odwadnianiem, udostępnianiem i eksploatacją złoża kopaliny, jej transportem i transportem nadkładu, a nadto zwałowaniem nadkładu (tj. związane z pracą koparek, spycharek, ładowarek, zwałowarek) nie odpowiada pojęciu "pracy przodkowej", wynikającej z wykładni przepisów art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. (tak por. wyrok SA w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2014 roku, IIIAUa 1121/13,

LEX). W orzecznictwie Sądu Najwyższego kwestionuje się również zasadność rozszerzania samego pojęcia przodka wydobywczego, zauważając, że nie do zaakceptowania jest zapatrywanie, żeby miejsce przodka rozciągać na całą linię taśmociągów transportujących urobek, gdyż pojęcie przodka straciłoby swe znaczenie i tym sposobem nie można zaakceptować definicji "przodka", która wynika z opinii naukowo-technicznej, na którą powołuje się skarżący i obejmuje wszystkie czynności związane z transportem kopaliny, realizowane w ramach ruchu zakładu górniczego (wyr. SN z 5 maja 2011 roku, I UK 395/10, Legalis).

Z powyższego wynika, iż pojęcie przodka musi być wykładane przez Sąd w sposób ścisły i ograniczać się wyłącznie do miejsca pracy koparek wielonaczyniowych, albo jej bezpośredniego sąsiedztwa, w którym wydobywa się urobek. **Praca przodowa** polega zatem, co wynikało z ww. cytowanych orzeczeń Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych, które to stanowiska Sąd Okręgowy całkowicie podziela, **wyłącznie na urabianiu i ładowaniu urobku lub nakładu, albo jest bezpośrednio związana z procesem urabiania urobku.**

Z analizy powołanych przepisów wynikało również w związku z ustawowym określeniem pojęcia pracy w przodkach, że dla zaliczenia pracy do stażu w wymiarze półtorakrotnym nie chodzi o jakąkolwiek pracę w przodku przy maszynach podstawowych, a wyłącznie o pracę rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń, która to praca polega na montażu, likwidacji i transporcie obudów maszyn ładujących i transportujących w przodkach. Pod określeniem "inne prace przodkowe" należy zaś rozumieć inne prace górnicze w przodku, jednakże rodzajowo nie mniej obciążające, niż wymienione w powołanym przepisie ustawy art. 50d ust. 1 pkt 1. Stąd różnego rodzaju inne prace górnicze związane z eksploatacją, konserwacją i remontami urządzeń będących częścią składową układu technologicznego: koparka, taśmociąg, zwałowarka węgla **nie mieszczą się w definicji pracy w przodkach z art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy** (tak por. SA w Katowicach w wyroku z dnia 22 listopada 2012 roku, IIIAUa 437/12, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 roku, I UK 280/14, Legalis i wskazane w nim orzecznictwo).

Z powyższych rozważań wynika zatem, iż przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom w kopalni węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym czas pracy górniczej w przodku tylko wówczas, gdy spełnia łącznie wszystkie wskazane w powołanych przepisach przesłanki: co do miejsca wykonywania, co do rodzaju czynności, co do obsługi wskazanych w tym przepisie maszyn i urządzeń. Wypełnienie np. jedynie warunku pracy w przodku nie jest zatem wystarczające do uznania, że praca ta spełnia definicję z art. 50 d ust. 1 pkt 1 i znajduje się w wykazie III załącznika 3 poz. 7 czy poz. 1 rozporządzenia.

W sprawie niesporne było zatrudnienie wnioskodawcy we wskazanych okresach na ujawnionych w dokumentach stanowiskach. Spór dotyczył oceny wykonywanych czynności, spełniły one podaną definicję prac zaliczanych do prac górniczych w wymiarze półtorakrotnym i w jakim wymiarze czasu były wykonywane przez wnioskodawcę.

Sąd poczynił ustalenia faktyczne częściowo w oparciu o zeznania świadków i wnioskodawcy, dokumenty zawarte w aktach osobowych wnioskodawcy i częściowo w oparciu o charakterystykę stanowiska pracy wnioskodawcy. Odnośnie miejsca pracy wykonywanej przez wnioskodawcę należało uznać, iż w związku z rodzajem maszyn i urządzeń na jakich wykonywał swoje czynności, miejsce pracy nie ograniczało się wyłącznie do pracy w przodku. Nie budzi wątpliwości w świetle ww. materiału dowodowego, iż wnioskodawca wykonywał prace polegające na wykonywaniu remontów głównych koparek nadkładowych, węglowych i zwałowarek, pracował m.in. przy konserwacji i wymianie płyt gąsiennicowych jezdnych koparki urabiającej oraz wymianie rolek podtrzymujących, wymianie wózków jezdnych, wymianie kół zabierakowych koparek, naprawie głównego koła czerpakowego koparki wielonaczyniowej, wymianie silników i przekładni taśmy, wymianie wykładzin ściernych w lejach, wymianie suwni, wymianie lin wantowych oraz przy naprawie wozów kablowych i stołów załadowniczych. Prace te w sposób oczywisty dotyczą koparki wielonaczyniowej urabiającej węgiel lub zdejmującej nadkład, jednakże zauważyć należy, iż wszystkie te prace są pracami remontowymi, które muszą być wykonywane w czasie postoju maszyny, z reguły na placu remontowym oddalonym od przodka. Wszak jak wynika z pisma pracodawcy ubezpieczonego, Oddział (...) (...) do 1990r. zajmował się remontami głównymi koparek nadkładowych, węglowych i zwałowarek, jako główny wykonawca remontu. Od 1990

roku **Oddział (...) (...)** pełnił rolę głównego wykonawcy remontów koparek nadkładowych i węglowych, natomiast uczestniczył w remontach zwałowarek, jako podwykonawca wykonując wyznaczony zakres robót. Z dniem 1.01.2009 roku nastąpiło połączenie oddziałów (...) i (...) w Oddział (...) (...), który do dnia dzisiejszego zajmuje się remontami koparek nadkładowych, węglowych i zwałowarek W okresie od 01.11.1982r. do 14.01.2007r. Oddział wnioskodawcy wykonał dziesiątki remontów głównych koparek i zwałowarek, których czasokres przedstawił pracodawca w piśmie procesowym z dnia 23.11.2016 roku. Analiza powyższego zestawienia pozwala stwierdzić, iż remonty te trwały nawet **kilka miesięcy** i wiązały się z koniecznością postoju maszyny na placu remontowym oddalonym od przodka. W tej sytuacji, w ocenie Sądu, nie można uznać, iż wnioskodawca wykonywał prace, o których mowa w art. 50d ust. 1 ustawy, tj. czynności mechaniczne polegające na montażu, likwidacji czy transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących czy transportujących w przodku. Nie były to również, wbrew twierdzeniom wnioskodawcy inne prace przodkowe. Tym bardziej, że jak wyżej podkreślono, inne prace przodkowe, wbrew twierdzeniu wnioskodawcy, co wynika jednoznacznie z utrwalonego i powołanego orzecznictwa, są to prace, **które należy wiązać z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin. Chodzi wyłącznie o czynności stanowiące element ciągu technologicznego bezpośrednio związany z procesem wydobywania węgla**. Takie prace zatem mogą wykonywać pracownicy kopalni odkrywkowej węgla brunatnego, wskazani w załączniku nr 3 dział III poz. 1-6. Trudno zaś odnosić określenie innych prac przodkowych ww. rozumieniu do prac rzemieślników wskazanych w załączniku nr 3 dział III poz. 7. Z cytowanych orzeczeń wynika bowiem, iż co do zasady prace rzemieślników – mechaników zatrudnionych na odkrywkach, którzy stale i pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach wykonują prace mechaników przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń tylko wówczas są pracami górniczymi kwalifikowanymi, ***gdy są pracami przy montażu, demontażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących czy transportujących w przodku.***

Wnioskodawca zatem pracując przy remontach głównych maszyn wydobywczych – koparek wielonaczyniowych i zwałowarek nie wykonywał czynności stanowiących element ciągu technologicznego bezpośrednio związany z procesem wydobywania węgla, które pozwoliłyby zakwalifikować te prace do prac górniczych, o których mowa w art. 50 d ust. 1 ustawy.

Nadto zauważyć należy, iż powyższe prace nie były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wnioskodawcy, albowiem w świetle zeznań świadków skarżący pracował także przy naprawie stacji stałych na przenośnikach taśmowych, które jak wiadomo znajdują się na terenie całej odkrywki na długości kilku kilometrów. Zdarzało się także, że wnioskodawca pracował przy bieżących naprawach sprzętu górniczego-koparek wielonaczyniowych i usuwaniu usterek koparek na terenie odkrywki, którą to okoliczność potwierdzili świadkowie oraz sam skarżący przesłuchiwany w charakterze strony (protokół rozprawy z dnia 10.10.2016 r. 00:09:15, zeznania świadka S. W. k-25v. 00:15:05, zeznania wnioskodawcy k-40v. 00:11:11). Powyższe okoliczności wskazują, iż S. K. nie pracował w przodku, jak sam twierdzi, ale w obrębie układu (...). Powyższą okoliczność potwierdził świadek T. D. (protokół rozprawy k-25 00:05:52). Dlatego też, Sąd nie dał wiary zeznaniom wnioskodawcy w części, w której twierdzi, iż pracował wyłącznie w przodku, albowiem okoliczność ta nie znajduje potwierdzenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Ponadto wskazać należy, iż nawet uznanie, że wnioskodawca pracował stale w przodku nie skutkuje spełnieniem warunku określonego w art. 50 d ust. 1 ustawy, z uwagi na charakter wykonywanych przez niego czynności. Wszak wykonywanie bieżących robót konserwacyjnych i remontowych zostało przez ustawodawcę wskazane w załączniku nr 2 pkt 32, a więc w załączniku określającym zwykle prace górnicze, co wyłącza możliwość ponownego zakwalifikowania powyższych prac w wymiarze półtorakrotnym.

Reasumując powyższe rozważania stwierdzić należy, iż wnioskodawca nie udowodnił, aby w spornym okresie wykonywał w pełnym wymiarze prace, które kwalifikowałyby jego pracę do pracy górniczej kwalifikowanej. Prace te w szczególności nie wyczerpywały pojęcia prac przodkowych, jako pozostających w bezpośrednim związku z procesem urabiania i pozyskiwania urobku i nie były również pracami przy likwidacji i transporcie maszyn urabiających i transportujących w przodkach.

Należy w tym miejscu podkreślić, iż Sąd miał na uwadze, że o uznaniu konkretnej pracy za pracę górniczą zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym – zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego – decyduje charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika, a nie treść umowy o pracę łączącej go z pracodawcą ani nazwa zajmowanego stanowiska pracy określona w angażach czy zaświadczeniu o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych (por. wyroki SN z dnia 25 marca 1998 roku, II UKN 570/98; z dnia 22 marca 2001 roku, IIUKN 262/00; z dnia 2 czerwca 2010 roku, I UK 25/10; publ. LEX). Nie mają również znaczenia zakładowe wykazy stanowisk, charakterystyka pracy wnioskodawcy oraz protokoły komisji weryfikacyjnej kwalifikujące określone stanowisko. Przepisy normujące nabywanie prawa do emerytury górniczej muszą być bowiem wykładane w sposób ścisły, a dla oceny charakteru pracy górniczej, nie mogą mieć decydującego znaczenia protokoły komisji weryfikacji (por. wyrok SA w Katowicach z dnia 28 czerwca 2013 roku, IIIAUa 1127/12, LEX).

Dokonana przez pracodawcę w świadectwie pracy kwalifikacja zajmowanego przez pracownika stanowiska, jak i kwalifikacja tego stanowiska na podstawie protokołu komisji weryfikacyjnej nie przesądzała zatem o zaliczeniu zatrudnienia na tymże stanowisku do pracy górniczej, w tym pracy kwalifikowanej w wymiarze półtorakrotnym, ale poczynione przez Sąd ustalenia faktyczne. O uznaniu pracy za pracę górniczą w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach nie decyduje bowiem treść tych dokumentów, ale charakter czynności faktycznie wykonywanych przez pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 1998 r., II UKN 570/97, OSNAPiUS 1999 Nr 6, poz. 213; z dnia 22 marca 2001 r., II UKN 263/00, OSNAPiUS 2002 Nr 22, poz. 553; z dnia 2 czerwca 2010 r., I UK 25/10, LEX nr 621137). Także legitymowanie się przez skarżącego świadectwem wykonywania pracy górniczej nie oznacza jeszcze, że rzeczywiście wykonywał on prace górnicze. Świadectwo pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 k.p.c., nie korzysta zatem z domniemania prawdziwości i autentyczności, a li tylko dokumentem prywatnym, który stanowi jedynie dowód tego, że osoba która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte (art. 245 k.p.c.). Świadectwo pracy samo przez się nie tworzy zatem praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Organ rentowy zakwestionował powyższe świadectwo, co do charakteru wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w spornym okresie (spór dotyczył dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca), ciężar wykazania prawdziwości tego dokumentu prywatnego w myśl art. 253 zd. 2 k.p.c. spoczywał na wnioskodawcy, jako osobie, która chce z tego dokumentu skorzystać. Ubezpieczony winien więc wykazać charakter wykonywanej przez niego pracy, w sposób nie budzący wątpliwości, innymi dowodami. Wszak zgodnie z treścią art.6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne i reguła ta obowiązuje także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Należy podkreślić, iż prace na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego jest odpowiednikiem pracy w przodkach pod ziemią, gdy polega na zatrudnieniu przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z pozyskiwaniem węgla brunatnego ze złoża. Praca rzemieślnika tylko wówczas będzie zaliczona w wymiarze półtorakrotnym, gdy rzemieślnik ten wykonuje pracę w przodku polegającą na konserwacji, montażu i demontażu maszyn podstawowych. Prace te zatem są całkowicie odmienne od prac, o których mowa w załączniku 2 poz. 32 Rozporządzenia w związku z art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy, do których stosuje się przelicznik 1,2, a które wykonywane są na terenie odkrywki. Skoro zatem wnioskodawca nie wykonywał pracy związanych bezpośrednio z zakresem robót wymienionych w art. 50 d ust.1 pkt 1 na maszynach podstawowych – koparkach wielonaczyniowych i zwałowarkach, o których to pracach jest mowa w wykazie III załącznika 3 poz. 7 rozporządzenia oznaczało to, że w spornych okresach nie wykonywał pracy, do których należy zastosować przelicznik 1,8 do wysokości przyznanej emerytury. Prace, które wnioskodawca wykonywał jak wyżej wskazano były zlokalizowane nie tylko w przodku, ale w miejscu pracy całego układu (...). Z całą zaś pewnością prace na urządzeniach i maszynach górniczych, przy których wnioskodawca pracował nie były pracami wyłącznie wykonywanymi na koparkach czy zwałowarkach przy obsłudze, konserwacji, montażu czy demontażu koparek czy zwałowarek. Prace te nie polegały również na montażu czy transporcie obudów maszyn ładujących, urabiających czy transportujących w przodkach.

Tymczasem jak wyżej wskazano, w ustawowym określeniu pojęcia pracy w przodkach nie chodzi o jakąkolwiek pracę w przodku i nawet nie chodzi o jakąkolwiek pracę przy maszynach urabiających, ładujących i transportujących urobek, a wyłącznie o pracę, która polega na montażu, likwidacji i transporcie obudów maszyn

urabiających, ładujących i transportujących w przodkach, zaś pod określeniem "inne prace przodkowe" należy rozumieć inne prace górnicze w przodku, rodzajowo nie mniej obciążające niż wymienione w powołanym przepisie ustawy. Muszą to być zatem zarówno prace na wskazanych maszynach podstawowych, jak również muszą to być prace związane bezpośrednio z procesem urabiania i ładowania urobku. Wnioskodawca nie wykonywał również prac, o których mowa w załączniku nr 3 dział III poz. 7, gdzie wskazano prace na koparkach i zwałowarkach w postaci prac mechanicznych przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu maszyn – tj. wyłącznie koparki i zwałowarki. Podstawy dla dokonani odmiennej oceny charakteru wykonywanej przez skarżącego pracy nie może stanowić, w ocenie Sądu, analiza stanowiska organu rentowego w innych sprawach, albowiem Sąd obowiązuje zasada bezpośredniości.

W konsekwencji należało uznać, iż zastosowanie przez organ rentowy przelicznika 1,2 w przypadku wnioskodawcy w odniesieniu do spornych okresów było całkowicie zasadne.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ §1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.